

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 22.7.2013
SRS 038899/2013

Zpráva č. 15 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 8.7.– 21.7.2013

1. Počasí

Počasí ve sledovaném období bylo většinou slunečné, jasné až polojasné, s denními teplotami od 25 do téměř 30 °C. Noční teploty se většinou pohybovaly od 12 do 15 °C. Za celé sledované období spadlo pouze lokálně 5-10 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Teplý a suchý ráz počasí urychluje zrání obilovin a na lehčích půdách se objevuje zasychání pěstovaných plodin.

Probíhá chemická ochrana proti padlí, strupovitosti a obaleči jablečnému ve výsadbách jaderovin. V pravidelných sledech jsou ošetřovány vinice proti plísni a padlí révy, dále brukvovitá zelenina proti dřepčíkům a molicím, cibule proti plísni, kukuřice proti zavíječi kukuřičnému. Porosty ozimé řepky jsou desikovány.

Ve druhé polovině sledovaného období začala sklizeň ozimého ječmene, pšenice ozimé a řepky ozimé. Pokračuje sklizeň raných brambor, zeleniny, meruněk a broskví.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 83-89 BBCH)

Růstová fáze: časná těstovitá (vosková) zralost až plná zralost: zrno je tvrdé, jen s obtíží je lze nehtem palce zlomit

Lokální **poškození suchem** bylo zjištěno na okrese Znojmo (Hrabětice, Velký Karlov) i Brno-venkov (Vranovice nad Svratkou).

Lokální střední výskyt **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)** na klasech byl sledován na okrese Brno-venkov (Vlasatice).

První výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** v klasech zjištěn na okrese Blansko (Bořítov, 9.7.).

První výskyt kolonií **mšice stěmchové (*Rhopalosiphum padi*)** v klase byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 18.7.).

Na okrese Blansko (Skalice nad Svitavou, 8.7.) zjištěny v klasech první výskyt larev **plodomorky pšeničné (Contarinia tritici)**.

Silný nárůst úlovků samců **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 15.7.).

KUKUŘICE (RF 61- 65 BBCH)

Růstová fáze: samčí květenství (začátek květu: středy středních větví laty kvetou); samičí květenství: (objevují se špičky palic (klasů) v listových pochvách) až samčí květenství: plný květ: horní a dolní větve lat kvetou; samičí květenství: vlákna blizen plně vysunutá

První výskyt imag **bázlivce kukuřičného (Diabrotica virgifera)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 10.7., Hrušky, 16.7.), Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 18.7.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích oseťých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Druhý vrchol letu imag **zavíječe kukuřičného (Ostrinia nubilalis)** do světelného lapače byl sledován na okrese Uherské Hradiště (Chylice, 11.7.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organizmy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapaců.html>. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 81-87 BBCH)

Růstová fáze: asi 10% lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá až asi 70% lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá

První výskyt **padlí hrachu (Erysiphe pisi)** na listech a luscích byl pozorován na okrese Znojmo (Bantice, 18.7.).

První výskyt **strupovitosti hrachu (Ascochyta pisi)** zjištěn na okrese Blansko (Skalice nad Svitavou, 8.7.).

OLEJNINY

MÁK SETÝ (RF 56-64 BBCH)

Růstová fáze: odkvět - většina (90% rostlin odkvetlých) až fáze vyvinuté tobolky - zelená zralost

První výskyt **padlí máku (*Erysiphe cichoracearum*)** na listech byl nalezen na okrese Znojmo (Kuchařovice, 12.7.).

První výskyt **pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*)** zjištěn na okrese Blansko (Borotín u Boskovic, 10.7.).

První výskyt larev **krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*)** v mladých makovicích byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Žabčice 16.7.), Znojmo (Kuchařovice, 12.7.), Uherské Hradiště (Bílovice u Uherského Hradiště, 15.7.).

Lokální silný výskyt všech vývojových stádií **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Žabčice 16.7.).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 85-99 BBCH)

Růstová fáze: asi 50% šesulí vyzrálých (semena černá a tvrdá) až sklizňová zralost

Lokální střední výskyt **alternáriové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria brassicae*)** na listech byl sledován na okrese Znojmo (Božice).

Plošné střední až silné výskyty **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** na všech částech rostliny byly objeveny na okrese Brno-venkov (Smolín, Vlasatice) i Znojmo (Božice, Tasovice nad Dyjí).

První výskyt kolonií **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na všech částech rostliny byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 11.7.), Vsetín (Kunovice, 9.7.), Blansko (Cetkovice, 10.7.).

SLUNEČNICE (RF 61-65 BBCH)

Růstová fáze: počátek květu: jazykovité květy kolmo na terči: trubkovité květy viditelné ve vnější třetině úboru až plný květ: trubkovité květy ve střední třetině terče kvetou (volné tyčinky a blizny)

První výskyt bílé **hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na úboru byl objeven na okrese Znojmo (Mackovice, 16.7.). První výskyt sklerocií ve stonku byl zaznamenán na okrese Znojmo (Jaroslavice, 19.7.).

První výskyt **plísně slunečnice (*Plasmopara halstedii*)** na listech byl zaznamenán na okrese Blansko (Pamětice na Moravě, 10.7.).

První výskyt kolonií **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl objeven na okrese Blansko (Pamětice na Moravě, 10.7.).

Na okrese Blansko (Pamětice na Moravě, 10.7.) zjištěn první výskyt kolonií **mšice slíkové (*Brachycaudus helichrysi*)**.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 65-87 BBCH)

První výskyt **bakteriálního černání stonku (*Pectobacterium atrosepticum*)** na lodyhách byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 15.7., Malenovice u Zlína, 16.7.).

První výskyt **terčovitě skvrnitosti bramboru (*Alternaria solani*)** na listech byl sledován na okrese Znojmo (Krhovice, 12.7.), Břeclav (Ivaň, 10.7.).

Ojedinelý střední výskyt **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** zjištěn na okrese Blansko (Šebetov, 10.7.).

Informace k ošetření proti plísni bramboru a další informace naleznete v programu „Prognóza plísňě bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách [www.srs.cz](http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html) nebo na odkaze: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

ŘEPA OBECNÁ CUKROVÁ (RF 37-39 BBCH)

Růstová fáze: listy pokrývají 70% povrchu půdy až plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

První výskyt **alternariové skvrnitosti řepy (*Alternaria alternata*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Vlasatice, 16.7.).

První výskyt **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** na listech byl nalezen na okrese Brno-venkov (Vlasatice, 16.7.). Lokální střední výskyt byl sledován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 19.7.).

První výskyt **černě řepy (*Cladosporium herbarum*)** na listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Vlasatice, 16.7.).

První výskyt **ramuláριοvé listové skvrnitosti (*Ramularia beticola*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kvačice, 15.7.).

První výskyt nymf se základy křídel **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** zaznamenan na okrese Blansko (Lysice, 9.7.).

První výskyt imag **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl zjištěn na okrese Blansko (Lysice, 9.7.).

ŘEPA KRMNÁ (RF 39 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

První výskyt **ramuláριοvé listové skvrnitosti (*Ramularia beticola*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 15.7.).

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 32 BBCH)

Růstová fáze: Začátek kvetení: za začátek kvetení se považuje: a/ když na jedné rostlině rozkvetou tři květenství; b/ když 10 % lodyh má nejméně po jednom květenství

Slabý výskyt dospělců **klopušky chlupaté (*Lygus rugulipennis*)** byl pozorován na okrese Blansko (Skalice nad Svitavou, 8.7.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76-78 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 60% konečné velikosti až plod dosahuje asi 80% konečné velikosti

První výskyt **štítěnky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** na plodech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 8.7.).

Základním ošetřením je předjarní postřik do fáze zeleného poupěte oleji. Ošetření v době vegetace je cíleno na počátek hromadného rozlézání nymf 1. instaru 1. (letní) generace. Při výskytu 10 a více samic na 1 m větví v první polovině června je ošetření nezbytné.

Termín ošetření je možno určit vizuální kontrolou 2 až 3-letých plodných větví na označených stromech sadu. Ošetření je nutno zahájit do 4 dnů po zjištění prvních pohyblivých nymf. Kontrolu provádíme pomocí lupy, nejméně 2x týdně od poloviny června.

První výskyt bílých vatovitých vláken překrývajících kolonie **vlnatky krvavavé (*Eriosoma lanigera*)** v paždí listů zjištěn na okrese Blansko (Lysice, 8.7.). Ohniskový střední výskyt larev na větvích zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 15.7.).

První výskyt **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)** zjištěn na okrese Blansko (Lysice, 8.7.).

Další vrcholy letu imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** do feromonového lapače se střední intenzitou byly pozorovány na okrese Znojmo (Citonice, 8.7., 15.7.), okrese Blansko (Lysice, 8.7.). Silná intenzita a vrcholy letu zjištěny také na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 9.7.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 8.7.), Zlín (Žlutava, 11.7.), Vsetín (Rokytnice u Vsetína, 15.7.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Na okrese Blansko (Lysice, 8.7.) sledován první výskyt puchýřovitých min **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)**.

První výskyt poškozených plodů **zobonoskou ovocnou (*Rhynchites bacchus*)** zaznamenán na okrese Blansko (Lysice, 8.7.).

HRUŠEŇ (RF 74-76 BBCH)

Růstová fáze: průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu) až plod dosahuje asi 60% konečné velikosti

První výskyt napadení listů **rzivostí hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** zjištěn na okrese Blansko (Lysice, 12.7.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 78-87 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 80% konečné velikosti až sklizňová zralost

Silný výskyt imag obaleče východního (*Cydia molesta*) ve feromonovém lapači a zároveň vrchol náletu byl zaznamenán v okrese Zlín (Žlutava, 11.7.).

MERUŇKA (RF 78-87 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 80% konečné velikosti až sklizňová zralost

První výskyt housenek obalečů (*Cydia spp.*) v plodech byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 8.7.), Břeclav, Němčičky, Velké Pavlovice, 12.7.).

Silný nálet imag samců obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) do feromonového lapače byl zaznamenán na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 18.7.), Břeclav (Němčičky, 15.7.). V období 11.7. až 18.7. silný výskyt imag ve feromonových lapácích hlášen i z okresu Zlín (Žlutava).

První výskyt min na listech podkopníčka ovocného (*Lyonetia clerkella*) sledován na okrese Blansko (Lysice, 8.7.).

SLIVOŇ (RF 77-79 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 70% konečné velikosti až plod dosahuje asi 90% konečné velikosti

První výskyt červené skvrnitosti listů slivoně (*Polystigma rubrum*) na okrese Blansko (Lysice, 12.7.), Vsetín (Kunovice, 9.7.). Lokálně střední výskyt sledován na okrese Břeclav (Valtice, 18.7.).

Lokálně střední výskyt drobné skvrnitosti listů slivoně (*Phyllosticta prunicola*) na listech byl zjištěn na okrese Břeclav (Valtice, 18.7.).

První výskyt rzivosti slivoně (*Tranzschelia pruni-spinosae*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Drslavice, 15.7.).

Ohniskový střední výskyt imag svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*) na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 15.7.).

Vrchol letu imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) se slabou intenzitou výskytu ve feromonových lapácích vyhodnocen v okrese Zlín (Žlutava, 15.7.), vrchol letu se střední intenzitou vyhodnocen na okrese Břeclav (Němčičky, 19.7.).

RÉVA VINNÁ (RF 75-77 BBCH)

Růstová fáze: bobule velikosti hrachu, hrozny visí až počátek uzavírání hroznů

První výskyt padlí révy (*Uncinula necator*) na hroznech byl pozorován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 8.7.). Lokální střední až silný výskyt na hroznech byl sledován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma). Z okresů Břeclav a Hodonín jsou hlášeny lokálně střední až silné výskyty – v závislosti na odrůdě, stanovišti, zvoleném systému ochrany a intervalu ošetření.

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Mimořádně ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé již ve fázi 6 listů. Tyto vinice ošetřujeme 2x před květem. Méně ohrožené výsadby ošetříme poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

Další výskyty **plísně révy (*Plasmopara viticola*)** na listech byly sledovány v uplynulém období lokálně v rámci celé oblasti. Intenzita výskytu je rozdílná, dle systému ošetření.

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne v prvním květnovém týdnu. Po vydatných dešťových srážkách jsou rovněž splněny povětrnostní podmínky (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více).

První výskyt **černé skvrnitosti révy (*Phomopsis viticola*)** na letorostech byl nalezen na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 8.7.).

Počátek letu imag samců druhé generace **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 5.7.). Na okrese Břeclav byl v uplynulém období slabý nálet.

Počátek letu imag samců druhé generace **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** ve feromonovém lapači byl sledován na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 18.7.). Vrchol letu vyhodnocen na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 15.7., Ořechov, 17.7.), na okrese Břeclav (Němčičky, 19.7.- se slabou intenzitou).

ZELENINA

KVĚTÁK

Lokální silný výskyt **dřepčků (*Phyllotreta* spp.)** na listech byl sledován na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 17.7.).

OKURKA SETÁ (RF 71-75 BBCH)

Růstová fáze: 1. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar až 5. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

První a zároveň lokální střední výskyt **bakteriální skvrnitosti okurky (*Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 17.7.).

Na okrese Blansko (Blansko, 10.7.) laboratorně potvrzen výskyt hub ***Fusarium* spp.** a ***Pythium* spp.** na kořenech rostlin ve foliovniku, které způsobují rychlé uvadání jednotlivých rostlin.

TYKEV OBECNÁ (RF 71-75 BBCH)

Růstová fáze: 5. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar až 5. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

Plošné střední až silné výskyty virové žluté mozaiky cukety (*Zucchini yellow mosaic virus*, ZYMV) na listech byly pozorovány na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Načeratice, Tasovice nad Dyjí). První příznaky výskytu sledovány na okrese Břeclav (Velké Pavlovice, Němčičky, 17.7.).

První výskyt padlí dýňovitých (*Podosphaera fuliginea*) na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Načeratice, 17.7.) a Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice, 17.7.).

ZELÍ HLÁVKOVÉ (RF 18–41 BBCH)

Růstová fáze: 8. pravý list rozvinutý až začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté

Lokálně střední výskyt imag molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*) na spodních stranách listů zjištěn na okrese Blansko (Bořitov, 9.7.), ohniskově střední výskyt imag a larev zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 15.7.).

Na okrese Blansko (Bořitov, 9.7.) objeven první výskyt housenek zápředníčka polního (*Plutella xylostella*) na listech.

První výskyt housenek běláska řepového (*Pieris rapae*) na listech a mladých hlávkách byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 15.7.).

Ohniskový silný výskyt dřepčků rodu (*Phyllotreta* spp.) na listech zaznamenán na okrese Blansko (Bořitov, 9.7.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová